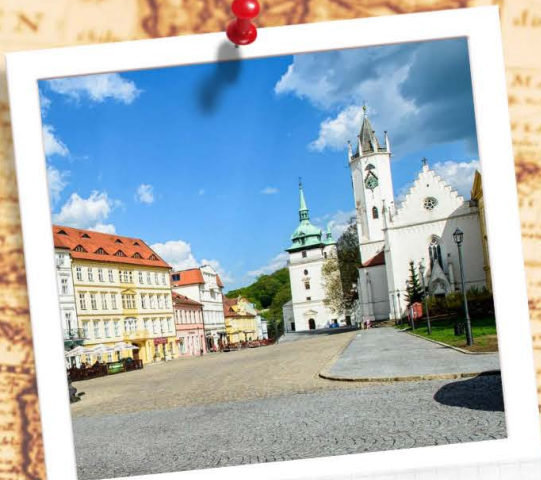




Наукові перспективи
Видавнича група



СУЧАСНІ АСПЕКТИ МОДЕРНІЗАЦІ НАУКИ: СТАН, ПРОБЛЕМИ, ТЕНДЕНЦІ РОЗВИТКУ

у рамках роботи Видавничої групи
"Наукові перспективи"

Матеріали XXIX Міжнародної науково-
практичної конференції (07 лютого 2023 року,
м. Теплице (Чехія) дистанційно)



*В Мирного небі!
Вільної України!*



Міжнародний економічний інститут (Есеніце, Чехія)
Central European Education Institute (Братислава, Словаччина)
Національний інститут економічних досліджень (Батумі, Грузія)
Казахський національний університету імені аль-Фарабі (Казахстан)
Інститут філософії та соціології Національної Академії Наук
Азербайджану (Баку, Азербайджан)
Батумський навчальний університет навігації (Батумі, Грузія)
Регіональна Академія Менеджменту (Казахстан)
Громадська наукова організація «Всеукраїнська Асамблея докторів
наук з державного управління» (Київ, Україна)
Громадська організація «Асоціація науковців України» (Київ, Україна)
Університет Новітніх Технологій (Київ, Україна)
Міждержавна гільдія інженерів консультантів (Київ, Україна)
Інститут освіти Азербайджанської республіки (Баку, Азербайджан)
у рамках Видавничої групи «Наукові перспективи»

СУЧАСНІ АСПЕКТИ МОДЕРНІЗАЦІЇ НАУКИ: СТАН, ПРОБЛЕМИ, ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ

*Матеріали ХХІХ-ої Міжнародної науково-
практичної конференції*

(07 лютого 2023 року, Тепліце (Чехія), дистанційно)

2023 р.

International Economic Institute s.r.o. (Jesenice, Czech Republic)
Central European Education Institute (Bratislava, Slovakia)
National Institute for Economic Research (Batumi, Georgia)
Al-Farabi Kazakh National University (Kazakhstan)
**Institute of Philosophy and Sociology of Azerbaijan National Academy of
Sciences (Baku, Azerbaijan)**
Batumi Navigation Teaching University (Batumi, Georgia)
Regional Academy of Management (Kazakhstan)
**Public Scientific Organization "Ukrainian Assembly of Doctors of
Sciences in Public Administration" (Kyiv, Ukraine)**
**Public Organization Organization "Association of Scientists of Ukraine"
(Kyiv, Ukraine)**
University of New Technologies (Kyiv, Ukraine)
Interstate Consultants Engineers Guild (Kyiv, Ukraine)
Institute of Education of the Republic of Azerbaijan (Baku, Azerbaijan)
within the Publishing Group "Scientific Perspectives"

MODERN ASPECTS OF MODERNIZATION OF SCIENCE: STATUS, PROBLEMS, DEVELOPMENT TRENDS

***Materials of the 29th International Scientific and
Practical Conference***

February 7, 2023, Teplice (Czech Republic), remotely

2023

УДК 001.3-048.35:0/9](06)
С91

Схвалено до друку Президією Громадської наукової організації «Всеукраїнська Асамблея докторів наук з державного управління» (Рішення № 1/2-23, від 02.02.2023)



*Матеріали конференції індексуються у міжнародній
пошуковій системі Google Scholar*

Організаційний комітет конференції:

І.В. Жукова – кандидат наук з державного управління, доцент; Є.О. Романенко – доктор наук з державного управління, професор, Заслужений юрист України; О.М. Непомнячий – доктор наук з державного управління, професор, Заслужений будівельник України; О.І. Дацій – доктор економічних наук, професор, Заслужений працівник освіти України; В.Л. Федоренко – доктор юридичних наук, професор, Заслужений юрист України; О.М. Макаренко – доктор медичних наук, професор; Маркета Павлова – директор Міжнародного економічного інституту (Чехія); Юрій Кійков – доктор інформатики, доктор технічних наук у галузі розвитку освіти (Чехія); Володимир Бачишин – доцент кафедри економіки (Словаччина); Гумеїр Гусейн Ахмедов – доктор педагогічних наук, професор (Азербайджан); Петер Ошват – доцент юридичного факультету (Словаччина); Л.С. Ахметова – доктор історичних наук, професор політології, професор кафедри ЮНЕСКО (Казахстан); Бадрі Гечбаїя – доктор економічних наук, професор, Асоційований професор Батумського державного університету ім. Шота Руставелі (Грузія).

Секретар: *А.С. Ковальчук – здобувач ступеня доктора філософії (PhD).*

Сучасні аспекти модернізації науки: стан, проблеми, тенденції розвитку: матеріали XXIX Міжнародної науково-практичної конференції / за ред. І.В. Жукова, Є.О. Романенка. Теплице (Чехія): ГО «ВАДНД», 07 лютого 2023 р. 542 с.

У матеріалах XXIX-ої Міжнародної науково-практичної конференції висвітлені оригінальні дослідницькі та оглядові розвідки з теоретичних та прикладних аспектів державного управління, права, економіки, історії, педагогіки, психології, техніки та інших галузей науки для їх інтеграції у європейський, світовий науковий простір.

Матеріали будуть корисними та цікавими науковцям, викладачам, педагогам-практикам, представникам органів державної влади та місцевого самоврядування, здобувачам вищої освіти, громадсько-політичним діячам, а, також, усім, хто цікавиться міжнародним досвідом реалізації інноваційних освітніх процесів.

Матеріали подані в авторській редакції. Відповідальність за зміст та оформлення матеріалів несуть автори.

Філатов В.О.

доктор технічних наук, проф., науковий керівник
Центру інформаційних систем та технологій,
*Харківський національний університет радіоелектроніки
м. Харків, Україна*

Бслянінова Г.Г.

провідний інженер відділу бенчмаркінгу,
*Харківський національний університет радіоелектроніки
м. Харків, Україна*

РЕЙТИНГИ ЯК СУЧАСНИЙ ІНСТРУМЕНТ МОНІТОРИНГУ ДІЯЛЬНОСТІ ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ РАДІОЕЛЕКТРОНІКИ

Рейтинги стали невід’ємною складовою університетського сьогодення. Світові, національні, академічні, вебметричні, порівняльні тощо. Традиційним стало розпочинати представлення досягнень університетів з їх позицій у будь-яких рейтингах. Навіть критики і скептики щодо їх розповсюдження і гонитви за місцями у рейтингах не ставлять під сумнів, що потрапляння до впливових світових рейтингів – ARWU, QS, THE – впливає на вибір абітурієнтів, їх батьків, стейкхолдерів, роботодавців, розпорядників фінансів і є важливим з точки зору престижу і просування іміджу університету.

З метою забезпечення участі Харківського національного університету радіоелектроніки у світових та національних рейтингах, взаємодії з рейтинговими агенціями, дослідження сучасних методик, технологій аналізу, порівняння даних та їхнього застосування на різних



рівнях менеджменту, в університеті організовано відділ бенчмаркінгу та веб-менеджменту.

Для належного представлення ХНУРЕ у рейтингах відділом бенчмаркінгу серед інших заходів було запропоновано перенести показники світових рейтингів університетів на рівень кафедр і факультетів і адаптувати їх до показників, що відображають діяльність структурних підрозділів університету. Для вирішення поставлених задач було залучено провідних науковців університету, які на основі кращих практик закордонних та успішних українських університетів запропонували інноваційні методики внутрішніх рейтингів.

Індикатори світових рейтингів охоплюють всі сфери діяльності університетів – освіту, наукові дослідження, міжнародну та фінансову діяльність, вплив на суспільство, представлення у медіа та Інтернет просторі, академічну репутацію та репутацію серед роботодавців, працевлаштування випускників, соціальну відповідальність та екологічну стійкість тощо. Більшість цих показників була масштабована до внутрішніх рейтингів, конкурсів та інших інструментів. Протягом останніх років у ХНУРЕ запроваджено:

1. Рейтинг кафедр і факультетів;
2. Рейтинг публікаційної активності;
3. Ключові показники ефективності (КПІ) кафедр;
4. Конкурс «Найкращий науковий, науково-педагогічний працівник ХНУРЕ»;
5. Вебметричний рейтинг кафедр.

Всі запропоновані інновації спрямовані на підвищення ефективності діяльності Університету і стосуються фінансової винагороди за конкретний результат.



Рейтинг кафедр і факультетів ХНУРЕ закріплений Положенням про організацію освітнього процесу в ХНУРЕ, що введено в дію наказом № 400 від 21.11.2020 року. Автоматизована система «Рейтинг кафедр та факультетів» є компонентом комплексної системи моніторингу якості освіти [1]. Розробка та впровадження рейтингу має на меті визначення і заохочення кафедр, що зробили найбільший внесок у підвищення якості підготовки фахівців, виявлення позитивних та негативних тенденцій розвитку та встановлення таких напрямів, що потребують прийняття управлінських рішень.

Згідно з методикою рейтингові показники розподілено за основними тематичними напрямками: презентація здобутків на міжнародному рівні, на національному рівні, масштаби підготовки фахівців, науково-педагогічний потенціал, інтеграція науки та вищої освіти, фінансові ресурси, інформаційні ресурси, співпраця з роботодавцями. У відповідь на запровадження світовими рейтингами оцінювання зусиль університетів у досягненні Цілей сталого розвитку до кафедрального рейтингу також було додано показники сталого розвитку [2].

Рейтинг публікаційної активності запроваджено у Харківському національному університеті радіоелектроніки з метою стимулювання підвищення рівня наукових досліджень та оприлюднення їх результатів у виданнях, які індексуються базами даних Scopus та Web of Science. Публікаційна активність науково-педагогічних і наукових працівників є однією з важливіших складових при оцінюванні (складанні рейтингів) університетів. Вага показників, що оцінюють якість наукових досліджень складає 30% у THE та 20% у QS. При складанні рейтингу враховується кількість публікацій, квартиль, імпакт-фактор видання (Web of Science) та



CiteScore (Scopus), кількість цитувань автора та кількість співавторів публікації.

Ключові показники ефективності (КПІ) кафедр – система розподілу фінансів між кафедрами, аналогічна формульному фінансуванню ЗВО, запровадила в університеті з 2020 року. Підхід побудований на концепції ключових показників ефективності, що відображають масштаб освітньої діяльності (контингент здобувачів освіти), результати наукових досліджень (наукометричні показники з НМД Scopus, Web of Science), фінансову складову (позабюджетні надходження до спецфонду).

Конкурс «Найкращий науковий, науково-педагогічний працівник ХНУРЕ» запроваджено з метою виконання вимог частини 2 статті 16 Закону України «Про освіту» щодо системи забезпечення закладами вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка передбачає здійснення, у тому числі, таких процедур і заходів, як щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладу вищої освіти та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті. У якості середовища для визначення результатів конкурсу застосовується портал «Довіра» (<http://portal.dovira.eu/>) – один із результатів міжнародного проекту за фінансування Європейської Комісії Tempus TRUST, розроблений як інструмент забезпечення якості освіти і науки. Портал реалізований за допомогою семантичної технології, яка дозволяє створити платформу для прозорості співпраці користувачів, накопичення та обміну інформацією та забезпечення якості їх діяльності. Портал побудований за допомогою двох незалежних онтологій (сервісної і доменної). Портал є інструментом контролю і



впливу на якість освіти і покликаний допомогти освітянам відкрито ділитися власними викладацькими й науковими досягненнями, а суспільству – оцінити їх за актуальною шкалою цінностей [3].

Вебометричний рейтинг кафедр запроваджено з метою покращення вебометричних показників університету у грудні 2020 року. Критеріальна база заснована на методології рейтингу Webometrics. В основі рейтингу закладений принцип адитивності, що полягає у складанні місць за кожним критерієм по кожній кафедрі [4].

Висновки

Рейтинги на рівні підрозділів і науковців стали дієвим інструментом підтримки і розвитку іміджу університету. Завдяки запровадженню інноваційних підходів до рейтингування кафедр, факультетів і науково-педагогічних працівників було досягнуто входження ХНУРЕ до світових рейтингів THE та QS.

Список використаних джерел:

1. Kobzev V., Semenets V., Filatov V. Components of the information system for monitoring the quality of education in Kharkiv National University of Radio Electronics // *7th Int. scientific and technical conf. Information systems and technologies (IST-2018)*. – Kharkiv-Koblevo. – 2018. – P. 51-54.
2. Особливості досягнення Цілей сталого розвитку у профільних закладах вищої освіти на прикладі Харківського національного університету радіоелектроніки / Г. Г. Белянінова, О. М. Драз, В. М. Ткачов, Л. Е. Чала // *Proceedings of the 1 International Scientific and Theoretical Conference (Vol. 3)*, December 3, 2021. Berlin, Germany: European Scientific Platform. – С. 29-31.



2. Semenets V, Gryshko S, Golovianko M, Shevchenko O, Titova L, Kaikova O, Terziyan V, Tiihonen T. How the university portal inspired changes in the academic assessment culture. arXiv: 2105.14154 [Internet]. May 2021. <https://doi.org/10.48550/arXiv.2105.14154>

3. Белянінова, Г.Г. Досвід впровадження вебметричного рейтингу кафедр у Харківському національному університеті радіоелектроніки / Г. Г. Белянінова, М. А. Гунько, В. М. Ткачов. // *X Міжнародна науково-практична конференція "Modern research in world science"*. – Львів, Україна. – 2022. – С. 359-363.

